

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola, Hradec Králové, Úprkova 1

Adresa: Úprkova 1, 500 09 Hradec Králové

Identifikátor školy: 600088901

Termín konání orientační inspekce: 20. - 23. února 2001

Čj.	096 62/01-5123
Signatura	oi1cu108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Hradec Králové, Úprkova 1, je úplnou základní školou. Od 1. ledna 2001 je samostatným právním subjektem, který je zřízen jako příspěvková organizace. Adresa zřizovatele: Město Hradec Králové, Ulrichovo náměstí 810, 502 10 Hradec Králové.

V hlavní budově z roku 1905 je umístěna převážná část tříd prvního stupně, cvičná kuchyně, odborná učebna pro technické práce, kancelář a ředitelna školy. Na hlavní budovu navazují dva pavilony. V pavilonu z roku 1985 jsou umístěny třídy druhého stupně, menší část tříd prvního stupně a odborné učebny pro výuku chemie a fyziky, přírodopisu a hudební výchovy. V pavilonu tělesné výchovy z roku 1996 jsou umístěny dvě tělocvičny, dvě místnosti pro školní družinu, sborovna, odborná učebna pro výuku informatiky a informační centrum. V areálu školy jsou venkovní cvičiště s umělou trávou, antukovým povrchem i travnaté hřiště. K dispozici je 60 m běžecká dráha, cvičná stěna pro tenis a pro činnost školní družiny věž se skluzavkou, houpačky a ruský kuželník. Součástí areálu školy je budova školní jídelny.

Dále škola využívá 300 m² plochy školního pozemku a 800 m² plochy, na které se nyní buduje školní naučná stezka.

Ve školním roce 2000/2001 má škola 16 tříd, z toho 8 tříd na prvním stupni a 8 tříd na druhém stupni. Škola má tři oddělení školní družiny. Na škole pracuje 16 zájmových kroužků. V době inspekce navštěvovalo školu celkem 346 žáků. Na škole působí 26 pedagogických a 6 správních a provozních zaměstnanců. Z 26 pedagogických pracovníků je 23 učitelů včetně vedení školy (21,7 přepočtených pracovníků) a 3 vychovatelky školní družiny (2,6 přepočtené pracovnice).

Žáci školy jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16847/96-2 se zapracovanými pozdějšími doplňky čj. 25018/98-22, s výjimkou 4. a 5. ročníků, kde dobíhá vyučování podle vzdělávacího programu Obecná škola, čj. 12035/97-20.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

První stupeň základní školy

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z poznatků a zjištění sledovaných při výuce, z rozboru písemných projevů žáků a dalších materiálů. V rámci orientační inspekce byla sledována kvalita výchovně vzdělávací činnosti prvního stupně v předmětech **český jazyk, prvouka, matematika, vlastivěda a přírodověda**.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schváleným učebním plánům, členění učiva do jednotlivých ročníků bylo v souladu s učebními osnovami. Zpracované tematické plány pro všechny předměty a všechny ročníky, jejichž plnění je ve škole závazné pro všechny učitele, jsou zárukou kontinuity výuky mezi jednotlivými ročníky a vylučují obsahovou duplicitu učiva.

Výukové cíle byly žákům sdělovány či nenásilně vyplynuly z úvodní motivace. Odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy.

Příprava učitelů byla pečlivá. Připravené tabule, pomůcky i volba převážně zajímavých forem práce svědčily o tom, že učitelé tříd prvního stupně se na výuku pravidelně připravují a průběh vyučovacích hodin promýšlejí.

Na prvním stupni základní školy vyučuje sledované předměty deset učitelů. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na tomto stupni základní školy jich splňuje osm, dvě učitelky s odbornostmi pro druhý stupeň základní školy tyto podmínky nespĺňují. Obě učí

několik hodin ve třídách prvního stupně a absence odborné a pedagogické způsobilosti těchto učitelek nemá negativní dopad na výuku.

Nedodržení podmínek odborné a pedagogické způsobilosti je porušením § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Prostorové podmínky školy jsou po provedených přístavbách školy v letech 1985 a 1996 příznivé, prostory školy jsou funkčně využity. Některé učebny jsou menší, ale účelně vybavené většinou polohovatelným školním nábytkem, koberci a skříněmi. Podnětnost a estetická úroveň učeben především nejnižších ročníků je vysoká. Jsou vystaveny didaktické nástěnné tabule, obrazový materiál, kresby a výrobky žáků, učebny jsou zdobeny květinami.

Učitelé mají k dispozici pianino, elektronické klávesy, hudební rytmické nástroje, radiomagnetofony, televizory (video). Veškeré vybavení je účelné a vhodné. Učitelé ve výuce užívali pomůcky usnadňující zapamatování učiva, obrázky, mapy i další trojrozměrné pomůcky.

Dvě tělocvičny školy jsou vybaveny potřebným náradím i náčiním. V areálu školy jsou venkovní hřiště a další zázemí pro sport i relaxaci.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění. Je dodržována délka vyučovacích hodin i délka přestávek. Ekologické zaměření školy se na prvním stupni projevuje nejen tříděním sběrem, ale i výchovou ke zdravému životnímu stylu s dostatečným pohybovým režimem žáků.

V nejnižších ročnících byla vhodně zařazována relaxace formou zpěvu, říkanek, pohybových her, protažení či cvičení. Škola zajišťuje pitný režim žáků, k dispozici jsou nápoje z automatu a někteří žáci odebírají školní mléko. O přestávkách je umožněn pohyb žáků, v případě příznivého počasí mohou žáci velké přestávky trávit venku. Do tříd byly zabudovány okenní žaluzie, subjektivně sledované osvětlení a vytápění učeben je dostatečné.

Struktura hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Užívání rozmanitých vyučovacích metod především v nejnižších ročnících přispívalo k udržení pozornosti žáků. Žáci se učili společně, ve dvojicích i ve skupinách, řešili problémové úlohy, k osvojení učiva užívali co nejvíce smyslů, učivo procvičovali manipulačními činnostmi, učili se formou různých didaktických her. Některé učitelky používaly prvky dramatické výchovy. Každé učivo bylo procvičováno přiměřenými formami práce. Ve vyšších ročnících některé vyučující používají méně názorných pomůcek, převažuje verbální způsob výuky s málo efektivními způsoby práce. K udržení pozornosti přispívalo obměňování poloh při práci. Kromě výuky v lavicích byli žáci u tabule, seděli na koberci a tvořili skupiny v různých částech třídy. Žáci vhodně používali učebnice, pracovní sešity, nakopírované pracovní listy a texty. Didaktická technika byla ve sledovaných hodinách využita účelně, převažovaly dvojrozměrné pomůcky, audiovizuální technika byla využita pouze v jednom případě (část výukového filmu na videu).

Organizace výuky umožňovala žákům úspěšné uplatnění bez ohledu na odlišnosti v jejich schopnostech a v rozdílném pracovním tempu. Žákům byla dle možností ponechána možnost individuálního přístupu k plnění úkolů. Vyučovací čas byl většinou využit efektivně, práce byla někdy diferencována dle schopností a možností žáků co do rozsahu i obtížnosti úkolů. Rychlejší žáci měli připravenou práci navíc.

Individuální péče je věnována nejen žákům s diagnostikovanými specifickými vývojovými poruchami učení, ale i dalším dětem, u nichž se projevují obtíže vyplývající z individuálních

zvláštností žáků či problémů v rodinách.

Pouze některým učitelům se dařilo udržet pozornost žáků v průběhu celého vyučování. Na závěr vyučovacích jednotek bylo učivo většinou shrnuto a poznatky byly systemizovány.

Motivace je využívána jako prostředek k udržení pozornosti žáků a získání zájmu o výuku. Učitelé provádějí motivaci vstupní i průběžnou, navazují na dosavadní životní zkušenosti žáků, upozorňují na vzájemné souvislosti promyšleným využíváním mezipředmětových vztahů. Průběžné pozitivní hodnocení žáků je motivujícím faktorem pro jejich další práci.

Učitelé zapojovali často do kontroly správnosti žáky, hodnocení výkonu bylo vždy objektivní. Za práci byli žáci odměňováni potleskem, pochvalou či klasifikací. V případě potřeby byla vyučujícími či spolužáky poskytována vhodnou formou pomoc. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení.

Z reakcí žáků je zřejmé, že pravidla jednání jsou jim známa a jsou jimi ve většině případů respektována. Spolupráce mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem je přirozená, probíhá v ovzduší důvěry. Mezi jednotlivými žáky jsou velké rozdíly v úrovni chování. Žáci jsou cíleně vedeni k pozitivním vztahům a k vzájemné spolupráci. Seznamují se se společenskými pravidly a s formami společenského styku - dovedou si popřát k narozeninám a svátku, umí poděkovat.

Během sledovaných hodin v 1. až 5. ročníku byla pouze někdy věnována náležitá péče rozvoji komunikativních schopností žáků. Vždy však bylo korigováno užívání nespisovných výrazů. U žáků vyšších ročníků se objevovaly chyby oproti správnému způsobu vyjadřování.

Zjevná aktivita žáků, jejich zájem o učení a radost z dosažených výsledků byla patrná pouze v několika třídách. Ve vyšších třídách prvního stupně bylo pracovní úsilí několika jedinců na nižší úrovni.

Plánování a příprava na výuku je hodnocena jako vynikající, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako průměrné, personální a materiální podmínky výuky, psychohygienické podmínky, organizace, formy, metody výuky, motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Kvalita vzdělávání ve třídách prvního stupně je hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk

Tematické plány jsou zpracovány jednotně v rámci předmětové komise. Časová dotace předmětu odpovídá vzdělávacímu programu, obsah učiva je v souladu s učebními dokumenty. Jednotlivé složky předmětu jsou střídány pravidelně. Realizace plánu hodiny (úvod, vedení třídy, užití vyučovacích metod, závěr) byla vyučujícími promyšlena. Z učebních pomůcek byla použita jen přehledná nástěnná tabule. Žáci pracují v hodinách s moderními učebnicemi a nakopírovanými texty, učitelky mají odborné příručky, Pravidla českého pravopisu, slovníky cizích slov, řadu výukových programů na počítač. Ve sledovaných hodinách nebyla použita didaktická technika. Žáci i vyučující si vypůjčují knihy z informačního centra.

Výuka byla sledována u třech vyučujících, které vyučují na druhém stupni (všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti).

Sledovány byly hodiny jazykové, literární a slohové, většina z nich byla založena na dobře koncipovaném učebním plánu. Frontální pojetí výuky, kombinace metod expozičních, opakovacích a dialogických byly společnými znaky všech hodin. V průběhu hodin byly uplatněny i prvky kooperativních technik učení. Ve slohových hodinách byly zdůrazněny vedle složky naukové i praktická a formativní, vyučující dávaly příležitost všem žákům, kteří projeví aktivitu. Vyučující v 7. ročníku poskytovala dostatek prostoru i prospěchově slabým žákům, tím podpořila jejich sebevědomí i jejich zájem o slohové vyučování. V rámci daného tématu vedla žáky nenásilně od přemýšlení o jednání a vlastnostech svých spolužáků k sebeanalýze.

Slohovým pracím a jejich opravám je věnována ze strany vyučujících náležitá pozornost, práce jsou doplněny stručnou analýzou. Řízenou diskusí koordinovala vyučující v literární hodině interpretaci textu zaměřenou na tematické a jazykové složky, dílčí motivy a jejich hierarchické funkční zřetězení, kompoziční souvztažnost. Žáci dokázali vysledovat vzájemné vztahy a zvláštní způsob práce autora s významově nosnými motivy.

Všechny hospitované hodiny byly koncipovány s důrazem na aktivitu žáků. Výklad učiva byl veden na úrovni odpovídající znalostem žáků a byl průběžně doplňován zpětnou vazbou. Vyučující se snažily vzbudit zvědavost žáků, učivo vysvětlovaly jasně a logicky. Žáci dostávali příležitost použít naučené znalosti, ve výkladu jedné z vyučujících byl uplatněn humor a osobní rozměr. Nedostatečná kontrola žákovských sešitů byla zjištěna u žáků v šestém ročníku.

Vstupní motivace a vymezení nového učiva byly zřetelné, nejasné bylo však závěrečné shrnutí učiva v některých vyučovacích hodinách. Společné opakování mělo pro vyučující zpětnovazebný charakter, kladně lze hodnotit aktivní vzájemnou komunikaci a interakci učitel – žák. Ústní zkoušení nebylo do hodin zařazeno. Při společném opakování vykazovali žáci zejména vyšších ročníků slabé vědomosti gramatického učiva.

Kladem všech sledovaných hodin byla atmosféra přátelské spolupráce a podnětná nálada. Vyjadřování žáků je celkově na dobré úrovni, nedostatkem je však tolerování jejich jednoslovných odpovědí učitelkami.

Projev všech vyučujících byl zřetelný a výstižný.

Plánování a příprava výuky je vynikající, personální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace, hodnocení, interakce, komunikace a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, materiální podmínky výuky jsou průměrné.

Úroveň výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Přírodovědné předměty

Sledovány byly hodiny **chemie, přírodopisu a fyziky**. Škola se profiluje jako základní škola s ekologickým zaměřením. Přírodopisné poznatky si mohou žáci rozšiřovat ve volitelném předmětu biologicko-geologická praktika pro žáky 8. ročníku a nepovinném předmětu ekologické praktikum pro žáky 6. a 7. ročníku. Byly hospitovány hodiny přírodopisu, chemie a fyziky. Časová dotace ve všech případech odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva je v souladu s učebními osnovami. Obsahová duplicita nebyla zjištěna, kontinuita výuky je zajištěna. Stanovené cíle výuky odpovídají standardu vzdělávání. Tematické plány pro výuku přírodovědných předmětů jsou funkční a učitelé při jejich sestavování spolupracují.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících přírodovědných předmětů je v souladu s právními předpisy, což příznivě ovlivňuje kvalitu výuky. Na škole jsou zřízeny odborné učebny pro výuku chemie a fyziky a pro výuku přírodopisu. Odborné učebny jsou jednoduše ale funkčně vybavené a působí estetickým dojmem. Jsou podnětné a odpovídají psychohygienickým požadavkům. Vybavení učebními pomůckami pro výuku chemie a fyziky je standardní, pro výuku přírodopisu nadstandardní. Doplnkové studijní materiály jsou žákům k dispozici v nově zřízeném informačním centru školy. V areálu školy je v současné době budována naučná stezka Česká krajina, zahrnující ukázky různých biotopů. Naučná stezka již nyní přispívá ke kvalitě ekologické výchovy, na kterou se škola zaměřuje.

Struktura všech pozorovaných hodin odpovídala stanoveným cílům. Organizační pokyny učitelů byly jasné a konkrétní. Výběr a náročnost učiva odpovídaly věku žáků. Učitelé využívali rozmanité metody, v naprosté většině hodin zajistili velké množství názorných pomůcek, používali didaktickou techniku. Do výuky zařazovali samostatnou práci, v části hodin byla využita rovněž skupinová práce. Při plnění úkolů poskytovali vyučující žákům

odpovídající pomoc. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření svých zkušeností a názorů. Ve všech přírodovědných předmětech jsou vykonávány laboratorní práce v předepsaném rozsahu. V rámci uskutečněných hospitací byly sledovány tři hodiny laboratorních prací. Všechny byly pečlivě připraveny a byly založeny na samostatné práci žáků. Žáci pracovali aktivně, se zájmem a spolu s učiteli vyvozovali ze svých pokusů a pozorování správné závěry. Velmi přínosné bylo využití didaktické techniky přímo v hodinách laboratorních prací. Organizace všech sledovaných hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům, vyučovací čas byl efektivně využit. Žáci byli vedeni ke kontrole a sebekontrole. Všichni učitelé interpretovali učivo věcně správně. Úroveň písemných prací žáků je standardní.

V malé míře byla zařazena vstupní motivace, naopak často byli žáci motivováni průběžně. Ve většině hodin vyučující látku aktualizovali a uváděli příklady z praxe. Mezipředmětové vztahy byly využity spíše ojediněle. Velkou motivací pro žáky se zájmem o přírodopis byla v minulém školním roce možnost zúčastnit se nizozemsko-českého projektu Tulipán, v jehož rámci se škola snažila žákům vštípit některé zásadní ekologické poznatky a seznámit je s pravidly trvale udržitelného rozvoje. V jednotlivých měsících se učitelé zabývali ve všech ročnících a předmětech postupně různými tématy spojenými s ekologickou výchovou. Škola při plnění projektu spolupracovala s Univerzitou Hradec Králové a několika základními školami kraje. Dalším projektem, kterého se škola účastnila byl projekt Aqua Tempus.

Žáci mají možnost ověřit si své přírodovědné znalosti v řadě soutěží - v biologické a chemické olympiádě, literární soutěži s ekologickou tematikou, celoroční ekologické soutěži a dalších pořádaných přírodovědných soutěžích.

Ve většině hodin byla věnována odpovídající pozornost opakování a hodnocení žáků. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo, hodnocení výkonu bylo objektivní. Závěrečné zhodnocení hodiny a práce žáků bylo provedeno v malé části sledovaných hodin.

Žáci ve všech hodinách akceptovali dohodnutá pravidla jednání. Projevy nežádoucího chování nebyly pozorovány. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace většiny učitelů byla na vysoké úrovni. Učitelé rozvíjeli komunikativní schopnosti žáků, které však celkově nejsou příliš kvalitní. Žáci byli při hodinách pozorní, jejich aktivita byla v jednotlivých třídách a hodinách velmi rozdílná.

Plánování, příprava výuky, personální podmínky, materiální podmínky výuky, interakce a komunikace jsou vynikající, organizace, psychohygienické podmínky, formy a metody výuky, motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má zpracovanou koncepci s názvem Naše škola ve třetím tisíciletí 2000-2005. V jejím rámci je určen profil školy, hlavní cíle a priority v oblasti vyučovacího procesu a výchovy, vzdělávání učitelů, kontroly a zlepšování vybavení školy. Na tvorbě koncepce se podíleli všichni pedagogové školy. Ředitel vypracoval nejprve analýzu současného stavu a nástin hlavních problémů. Tento materiál byl předán všem členům pedagogického sboru se žádostí o aktivní spolupráci na přípravě koncepce. Koncepce byla diskutována v metodických orgánech školy a vznikla jako kolektivní dílo pracovníků školy. Byla projednána se zřizovatelem a v pedagogické radě, což je doloženo zápisem.

Na koncepci navazuje Plán práce školy 2000-2001. Zahrnuje všechny podstatné oblasti činnosti školy a byl rovněž prokazatelně projednán v pedagogické radě. Roční plán práce je rozpracováván do podrobných měsíčních plánů, kromě nich jsou ještě vytvářeny velice konkrétní a aktualizované týdenní plány. Měsíční i týdenní plány jsou vyvěšovány v obou sborovnách školy. Cíle stanovené v koncepci i plánech jsou reálné a jsou plněny.

Soubor plánů je doplněn o plán výchovného poradce, plán protidrogové prevence a kvalitativně velmi rozdílné plány metodického sdružení a předmětových komisí. Všichni učitelé mají jednotnou formou zpracované tematické plány. Celkově je plánování pojato jako ucelený funkční systém, plně umožňující kvalitní práci školy.

Vzhledem k velikosti školy je velmi kvalitně využívána nabídka volitelných a nepovinných předmětů. Jako volitelné předměty jsou vyučovány biologicko-geologická praktika, jazyková cvičení, konverzace v anglickém a německém jazyce, technické kreslení, informatika a domácnost. Německý jazyk a ekologické praktikum jsou učeny jako nepovinné předměty.

Na škole pracuje pět proškolených asistentek pro reedukaci žáků se specifickými poruchami učení, které pečují o 17 žáků. Jedná se většinou o dyslektické žáky, ale i žáky s kombinovaným postižením. Pro každého je zpracován kvalitní a aktuální individuální plán, obsahující pedagogickou diagnózu, metody práce, výčet pomůcek, způsob hodnocení a klasifikace, dohodu o spolupráci s rodiči, informace ostatním učitelům, termín kontroly a podpisy třídního učitele, zákonného zástupce žáka a ředitele školy. Zvláště podrobný individuální plán výchovné a vzdělávací činnosti je zpracován pro těžce zdravotně postiženou nepohyblivou žákyni, která má k dispozici vlastní asistentku.

Hospodaření školy probíhá na základě sestaveného finančního plánu, který je průběžně upřesňován a vyhodnocován. Hospodářka školy si vede evidenci o čerpání rozpočtů dle jednotlivých poskytovatelů. Svoji finanční situaci si škola snaží zlepšit pronájem tělocvičny, pořádáním vzdělávacích a kulturních akcí. Předpokládaný zisk z této činnosti v roce 2001 je očekáván v rozmezí 50 000 - 70 000 Kč.

Oblast plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Organizační struktura školy je stanovena v Organizačním řádu základní školy vydaném ředitelem školy s platností od 1. ledna 2001. Obsahuje 21 článků týkajících se všech podstatných náležitostí organizace. Materiál je přehledný a funkční. Přílohou materiálu jsou kompetence jednotlivých pracovníků školy, které jsou podepsané a datované.

Pracovní náplně pracovníků jsou založeny v osobních spisech, jsou v souladu s dosud platným Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaným MŠMT pod čj. 16969/96-42.

Byly kontrolovány některé vnitřní materiály školy, které po stránce obsahové i formální měly vysokou úroveň. Vedení školy funkčně využívá ve své práci výpočetní techniku. Organizace vyučování i provozu školy odpovídá obecně závazným právním předpisům se zohledněním

místní situace. Namátkově byla kontrolována povinná dokumentace školy. Dokumentace (pokud je určeno) je vedena na předepsaných tiskopisech, funkčně, v souladu s platnými právními normami a doporučeními MŠMT.

Školní řád je sestaven demokratickým způsobem, v souladu se zákonnými předpisy.

Obsahuje práva zúčastněných, formulace k prevenci závadových forem chování a prevenci proti škodlivým vlivům kouření, drog a psychotropních látek. Na vnitřním řádu se shodli pedagogové, žáci i jejich rodiče.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Zápisy z jednání jsou řádně vedeny, obsahují kontrolu plnění úkolů, projednávaný program i úkoly schválené a uložené, včetně zodpovědnosti a termínů plnění. Vedení školy pravidelně seznamuje pracovníky se zákonnými normami a předpisy, na které ředitel školy reaguje přijatými opatřeními. Na poradách se vyhodnocuje mimo předepsaných náležitostí plnění plánu práce, zjištění a závěry z kontrolní činnosti vedení, pravidelně jsou zaměstnanci informováni o provozu školy.

Důležitým článkem demokratického řízení školy je přenesení pravomocí na předmětové komise a metodická sdružení (celkem jich ve škole pracuje 9), podílejících se nejen na organizování akcí, ale i na výměně zkušeností a návrzích ke zlepšení práce.

Relevantní informace získávají pedagogičtí pracovníci prostřednictvím měsíčních plánů a jejich týdenních aktualizací ve sborovně školy. Aktuální informace jsou přenášeny ústně ihned. Rozhodnutí ředitele školy jsou jasná a adresná.

Informace o činnosti školy a o vzdělávacích výsledcích žáků jsou předávány rodičům na třídních schůzkách, dnech otevřených dveří a informačních dnech. Dny otevřených dveří jsou organizovány dvakrát ročně. Zápisy, klasifikace a hodnocení práce žáků v žakovských knížkách mají potřebnou četnost.

Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců je řádně zabezpečena. Kontrola personální a mzdové agendy byla provedena pouze v oblasti kontroly dokladů o odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků. Převážná část personální a mzdové agendy nebyla ve škole po dobu konání orientační inspekce k dispozici - nebyla doposud převzata od referátu školství Okresního úřadu.

Na veřejnosti se škola prezentuje při besídkách, kulturních a sportovních akcích, podílí se na životě ve městě. Rodiče mají možnost kdykoliv po domluvě navštívit školu.

Vnitřní i vnější informační systém školy je funkční a respektuje místní zvyklosti. Škola vydává pro rodiče a žáky školní časopis ECCE HOMO.

Ředitel školy využívá podnětů a připomínek pracovníků, rovněž tak spolupráce s orgány samosprávy a státní správy je vedena na základě otevřenosti a vzájemného respektu.

Výroční zpráva za rok 1999/2000 je zpracována kvalitně a v souladu s § 17e zákona ČNR č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci kontrolní činnosti byla prověřována míra vyučovací povinnosti pedagogických pracovníků. Z předložených dokumentů bylo patrné dodržování nařízení vlády č. 68/1997 Sb., ve znění nařízení vlády č. 153/1999 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.

Organizační systém školy je propracovaný, sleduje všechny předepsané náležitosti a je hodnocen jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy i jeho zástupce jsou se všemi pracovníky školy v každodenním osobním styku, při kterém jsou řešeny aktuální problémy. Provozní porady s provozními zaměstnanci, provozní

porady s pedagogickými pracovníky a pedagogické rady se konají pravidelně. Každý pracovník má stanovenou svou pracovní náplň. Jednotliví pracovníci jsou zároveň pověřováni dílčími úkoly, jejich splnění kontrolují vedoucí pracovníci.

Plány a údaje k organizaci školního roku mají pracovníci k dispozici ve svých kabinetech a na informačních nástěnkách. Potřebné informace dostávají vždy vyhotovené v písemné podobě. S organizačním plánem školního roku 2000/2001 byli pracovníci seznámeni na zahajovací pedagogické radě dne 29. srpna 2000. Operativní řízení navazuje na kontrolní systém školy a plánování, jako celek je pružné a účinné. Vedoucí pracovníci uplatňují demokratický styl řízení.

Řada vyučujících pracuje nad rámec svých pedagogických povinností a přicházejí s novými nápady v mnoha oblastech (např. ve výtvarné, dopravní, sportovní, ekologické apod.). Přípravují účast žáků v zeměpisné soutěži Eurorébus, v olympiádách a v dalších soutěžích různého zaměření, pořádají návštěvy divadelních představení a výstav. Tvůrčí iniciativě učitelů se snaží vedení školy vytvářet co nejlepší podmínky, každý návrh je vyslechnut a projednán. K realizovaným nápadům patří i úprava venkovních prostorů.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Jedna z pedagogických pracovníků navštěvuje v současné době specializační studium pro výchovného poradce.

Velká pozornost a podpora vedení školy je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, přednostně jsou navštěvovány zejména takové akce a semináře, které úzce souvisejí s příslušnou odborností vyučujících.

Pracovní výsledky všech zaměstnanců školy jsou průběžně hodnoceny a oceňovány. Vnitřní platový předpis školy obsahuje kritéria pro stanovení příplatku za třídnictví, zásady přidělování osobního příplatku, zásady vyplácení odměn. Stanovená hodnotící kritéria umožňují provádět diferenciaci proměnlivých složek podle kvality a náročnosti plněných úkolů. Škola má zpracovány Zásady pro používání FKSP na rok 2001 a rozpočet FKSP. Všechny vnitřní mzdové předpisy jsou průběžně aktualizovány.

Škola prochází každoročně sebeevaluačí prostřednictvím Výroční zprávy o činnosti školy. Na pedagogické radě v závěru školního roku jsou všichni pracovníci seznámeni vedením školy s výsledky školy v daném školním roce. Dosažený stav je pečlivě analyzován.

Celkově je oblast vedení a motivování pracovníků hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti není písemně zpracován, předložený materiál Záměry a řízení hospitační činnosti postihuje jen obecné hospitační cíle a možné formy hospitací, se kterými byli seznámeni všichni pracovníci na zahajovací pedagogické radě. Kontrolní výstupy a jejich tři základní cíle jsou zahrnuty v koncepci školy, v plánu práce pro školní rok 2000/2001 je vymezena oblast organizační a kontrolní. Prioritou této oblasti je zaměření kontrolní činnosti školy na plnění učebních plánů, využití ekologického projektu Tulipán a začleňování tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do učebních plánů v jednotlivých předmětech a ročnících, dále na školní dokumentaci v působnosti třídního učitele.

Kontrolní činnost je podložena pracovními náplněmi jednotlivých pracovníků dle jejich funkcí a zařazení. Zástupce ředitele školy je pověřen kontrolou výchovně vzdělávací činnosti vyučujících, kontrolou pedagogické dokumentace, kontrolou dodržování předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně zabezpečení požární ochrany. Kontroluje zároveň obsah tematických plánů a jejich plnění a činnost metodických orgánů. Zápisy z průběžných kontrol pedagogické dokumentace byly zástupcem školy předloženy (kontrola probíhá každý měsíc, případně 1x za dva měsíce).

Ředitel školy kontroluje práci administrativních a provozních zaměstnanců, kontroly provádí průběžně, téměř denně, zápisy z nich pořizovány nejsou.

Při zjištění nedostatků jsou bezprostředně přijímána účinná opatření a provedena jejich náprava. Analyzované výsledky veškeré kontrolní činnosti jsou průběžně zveřejňovány na poradách pracovníků.

Hospitační činnost probíhá neplánovaně, základní cíle jsou však vedením školy sledovány. V loňském školním roce byly v průběhu hodin pozorovány např. prvky ekologické výchovy a jejich aktualizace ve výuce. Ředitel školy společně se svým zástupcem diskutují o výsledcích jednotlivých uskutečněných hospitací a o výsledcích všech provedených kontrol. Ředitel školy v letošním školním roce dosud navštívil 8 vyučovacích hodin (v loňském školním roce rovněž 8), zástupce ředitele letos provedl prozatím 5 hospitací (za loňský školní rok 7 hospitací). Zápisy z hospitací byly vedením školy předloženy. V průběhu inspekce byla navštívena společně s ředitelem školy hodina českého jazyka.

Systém kontroly provozu školy a jejího hospodaření je dostatečně účinně zajištěn.

Výsledky veškeré výchovně vzdělávací činnosti školy jsou ředitelem školy sledovány, kritéria jsou stanovena pro předměty český jazyk a matematika (např. kontrolní diktáty a slohové práce doplňují vyučující českého jazyka přehlednou analýzou, kterou předkládají řediteli školy). Škola se pravidelně zúčastní projektu Kalibro.

Zavedené kontrolní mechanismy jsou ve sledovaných oblastech práce školy funkční, rezervy byly zjištěny jen v hospitační činnosti vedení školy.

Kontrolní činnost je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Dotace, kterou škole poskytuje zřizovatel, je používána na zabezpečení hlavní činnosti školy a zajistila provoz a drobné opravy. Rozpočet od Školského úřadu Hradec Králové na rok 2000 pokryl mzdy pedagogických a provozních pracovníků a byl postačující pro zabezpečení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Účelové prostředky na investice, které by byly realizovány formou výstavby, modernizace či rekonstrukce, nebyly za sledované období škole poskytnuty.

Ostatní účelové prostředky, především na dovybavení školy kancelářskou technikou, jsou řádně vyúčtovány.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Čerpání neinvestičních výdajů a ostatních neinvestičních výdajů bylo v uplynulém období pod přímou kontrolou zřizovatele a Školského úřadu Hradec Králové. Dle předložených výkazů mělo čerpání těchto nákladů následující skladbu:

• energie	46 %	z celkového objemu NIV
• služby	11,70 %	
• učebnice	15,40 %	
• knihy a učební pomůcky	20,49 %	
• vzdělávání zaměstnanců	3,47 %	
• pohonné hmoty	1,28 %	

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a ve shodě se všemi platnými právními předpisy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Základní školy Hradec Králové, Úprkova 1, ze dne 29. prosince 2000,
- Změna zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydaná Školským úřadem Hradec Králové pod čj. 1409/13-2000 s platností od 1. ledna 2001 (včetně podkladové dokumentace k rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení,
- Podkladová inspekční dokumentace základní školy a dotazník pro ředitele před inspekcí, ze dne 8. února 2001,
- koncepce školy s názvem Naše škola ve třetím tisíciletí 2000-2005,
- Plán práce školy 2000-2001,
- Organizace školního roku 2000-2001,
- Vnitřní řád školy, ze dne 1. září 1999,
- Výroční zpráva za školní rok 1999-2000, ze dne 29. srpna 2000,
- Klasifikační řád školy, ze dne 1. září 1998,
- Plán protidrogové prevence na ZŠ Úprkova pro školní rok 2000-2001,
- zápisy z jednání provozních porad ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z jednání pedagogických rad ve školním roce 1999/2000 a 2000/2001,
- rozvrhy hodin pro školní rok 2000/2001,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy,
- třídní knihy pro školní rok 2000/2001,
- třídní výkazy a katalogové listy,
- zápisy ze schůzek a vzorek plánů práce metodických sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2000/2001,
- materiál Záměry a řízení hospitační činnosti, ze dne 29. srpna 2000,
- vzorky žákovských knížek a sešitů sledovaných předmětů ve školním roce 2000/2001,
- Plán práce výchovného poradce na školní rok 2000/2001,
- tematické plány vyučujících pro školní rok 2000/2001,

- hospitační záznamy vedení školy za školní rok 1999/2000, 2000/2001,
- Vnitřní platový předpis k poskytování platu, příplatků a odměn zaměstnancům školy s účinností od 1. 1. 2001,
- vlastní zápisy zástupce ředitele o provedených kontrolách povinné dokumentace ve školním roce 2000/2001,
- měsíční plány pro školní rok 2000/2001,
- slohové práce tříd IX.A, VII.A, B, VI.A, kontrolní diktáty tříd VII.A, B, IX.A, VI.A ve školním roce 2000/2001,
- ECCE HOMO – Informační občasník ZŠ Úprkova, školy se zaměřením na ekologickou výchovu (číslo 17, listopad 2000),
- pracovní náplň ředitele školy, zástupce ředitele, výchovného poradce, vedoucího metodického sdružení, třídního učitele, učitele, správce sbírek, vedoucí školní družiny, hospodářky ve školním roce 2000/2001,
- podklady pro hodnocení ředitele školy ZŠ Úprkova, Hradec Králové – Malšovice za období listopad 1998 - březen 1999, za období březen – červen 1999,
- vzorek sešitů žáků z českého jazyka a žakovských knížek ve školním roce 2000/2001,
- kniha úrazů ve školním roce 2000/2001,
- Organizační řád základní školy vydaný ředitelem školy s platností od 1. ledna 2001,
- Zásady pro používání FKSP na rok 2001, rozpočet FKSP na rok 2001.

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- kvalitní systém plánování řízení školy,
- nadstandardní podmínky pro výuku tělesné výchovy,
- nově zřízené informační centrum,
- kvalitní využívání názorných pomůcek při výuce přírodovědných předmětů,
- ekologické zaměření školy s využíváním školní naučné stezky a výchovou žáků ke zdravému životnímu stylu,
- individuální přístup k žákům, pomoc žákům s výukovými obtížemi,
- kvalitně zpracované tematické plány učitelů,
- výborné organizační zajištění chodu školy,
- pozitivní pracovní atmosféra ve sledovaných hodinách.

Zásadní negativa:

- nízký počet provedených hospitací ze strany vedení školy,
- malé využívání didaktické techniky v hodinách českého jazyka a na prvním stupni,
- malé využívání názorných pomůcek v hodinách českého jazyka,
- používání málo efektivních metod práce některými učiteli na prvním stupni,

- chybějící odborná a pedagogická způsobilost učitelů vyučujících předměty matematika V.A, přírodověda IV.A, IV.B a V.A.

Doporučení:

- věnovat větší pozornost úrovni písemného projevu žáků v přírodovědných předmětech,
- dbát na rozvíjení komunikativních schopností žáků,
- zvýšit hospitační činnost vedení školy,
- více využívat efektivních metod výuky se zapojením všech žáků podle jejich možností a schopností (diferenciace práce),
- využívat audiovizuální výuku a názorné vyučování všemi učiteli.

Základní škola, Hradec Králové, Úprkova 1, poskytuje základní vzdělání.

Ve škole do této doby byly prováděny dílčí tematické inspekce. V posledních letech dochází ke zlepšení materiálních podmínek školy a zkvalitňování řídicí činnosti.

V efektivním využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu nebyly v kontrolovaných oblastech zjištěny závady.

Celkově je úroveň školy posouzena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Antonín Kačírek	Ant. Kačírek, v.r.
Členové týmu	Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková	K. Dřevíková, v. r.
	PaedDr. Markéta Stuchlíková	Markéta Stuchlíková, v. r.
	Ivana Dašková	Dašková, v. r

V Rychnově nad Kněžnou dne 21. března 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. března 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Miroslav Pacholíček

Pacholíček, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství	2001-04-05	096 89/01-5123
Zřizovatel:	2001-04-05	096 90/01-5123

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.